

OBSAH

I. PREKLAD AKO INTERKULTÚRNA KOMUNIKÁCIA

Jana Rakšányiová

ÚVOD	7
1. INTERKULTURALITA A PREKLAD	9
1.1 Kultúra ako pojem a termín	9
1.2 Od kultúry k interkulturalite	10
1.3 Interkultúrna komunikácia	11
1.4 Potreba interkulturalizácie	12
2. VÝVOJ MYSLENIA O PREKLADĚ	15
2.1 Tradícia	15
2.2 Dichotómia slova a významu	15
2.3 Dominancia východiskového verzus cieľového jazyka v preklade	17
2.4 Preložiteľnosť verzus nepreložiteľnosť	18
2.5 Rozprávanie o preklade	18
2.6 Poznanie a aplikačná prax	19
3. OBJEKT PREKLADATELSKEJ PRÁCE – TEXT	21
3.1 Text ako hmatateľná prekladateľská objednávka	21
3.2 Originál – východiskový text	21
3.2.1 Transformácie originálu	22
3.2.2 Klasifikácia východiskových textov podľa funkcií	25
3.3 Prekladateľ ako diagnostik východiskového textu a prognostik cieľového textu	27
3.4 „Veľké“ a „malé“ jazyky prekladu	29
3.4.1 Spoločenská mobilita a kultúrna reprodukcia	31
3.4.2 Eurolekt	32
3.4.3 Biodiverzita a lingvodiverzita	33
4. SUBJEKT PREKLADATELSKEJ PRÁCE – PREKLADATEĽ	34
4.1 Situácia a motivácia	34
4.2 Pragmatické hľadiská	35

4.2.1	Deficit právneho rámca a zodpovednosti	35
4.2.2	Deficit (seba)vedomia	36
4.2.3	Nedostatočná senzibilizácia terénu	36
4.2.4	Prekladateľský trh – rovnica s viacerými neznámymi	36
4.3	Teoretické hľadiská	37
4.3.1	Filozofické (hermeneutické) východiská	37
4.3.2	Psycholingvistické a neuronálne modely	39
4.4	Homo translator	41
4.5	Didaktické závery	42
5.	PREKLADATELSKÝ „KNOW-HOW“ – RELEVANTNÉ VEDOMOSTI	44
5.1	Schopnosť reverbalizácie	44
5.2	Kompetencie a zručnosti	44
5.3	Myslenie a vedomosti	45
5.4	Bilingválnosť a bikultúrnosť	46
5.5	Manažment vedomostí	46
6.	TRANSLATOLOGICKÝ RASTER	50
6.1	O teoretickej reflexii prekladu	50
6.2	Oblasti výskumu prekladu	52
6.3	Teoretická a aplikovaná translatológia	53
6.3.1	Preklad ako produkt	54
6.3.2	Preklad ako proces	55
6.3.3	Funkcia prekladu	56
6.4	Subdisciplíny aplikovanej translatológie	57
6.4.1	Kritika prekladu	57
6.4.2	Didaktika prekladu	57
6.4.3	Praxeológia	58
7.	PREKLADATELSKÁ ALFA A OMEGA	61
7.1	Aspekty prekladu	61
7.1.1	Racionálny aspekt prekladu	61
7.1.2	Estetické aspekty prekladu	63
7.1.3	Etické aspekty prekladu	64
8.	ZÁVER O ILÚZIÁCH A DEZILÚZIÁCH	68
	LITERATÚRA	72

II. ŠTÚDIE

VÝVINOVÉ TENDENCIE V TEÓRII TLMOČENIA OD JEJ ZAČIATKOV A ICH ODRAZ V SÚČASNEJ DIDAKTIKE TLMOČENIA	77
Taida Nováková	
TRANSLATOLÓGIA – VEDA A DIDAKTIKA (Niekoľko poznámok k výchove a vzdelávaniu tlmočníkov)	91
Elena Ehrgangová	
KOLBOV TEST NA ZISŤOVANIE OSOBNOSTNÉHO PROFILU TLMOČNÍKOV	99
Jaroslav Stahl	
ŠVÉDSKY A FÍNSKO-ŠVÉDSKY MODERNIZMUS AKO INTERKULTÚRNY FENOMÉN	105
Margita Gáborová	
SLOVOSLED VO ŠVÉDČINE Z POHLADU PREKLADATEĽA	115
Katarína Motyková	
EKVIVALENCIA A INTERPRETÁCIA – KLÚČOVÉ ASPEKTY V PROCESE PREKLADU PRÁVNÝCH TEXTOV	131
Marketa Škrlantová	